

Ida Jansen (l) en Gerthe Lamers van Levende Namen bij de ingang van de Nieuwe Begraafplaats (Foto Henri Bruntink)

Tiende editie Levende Namen wordt een bijzondere

di 22 sep 2020, 11:50

LOCHEM - De tiende editie van Levende Namen wordt een hele bijzondere. Corona dwong de organisatoren tot creativiteit. "Maar het niet door te laten gaan in dit jubileumjaar was geen optie", zo benadrukken Ida Jansen en Gerthe Lamers. De gebruikelijk drukbezochte bijeenkomst op de Nieuwe Begraafplaats gaat niet door. Wel wordt daar een route uitgezet die mensen individueel of in gezinsverband kunnen volgen. En er komt een jubileumexpositie in Het Stadhuis.

Door Henri Bruntink

De eerste editie van Levende Namen werd gehouden in 2011. Initiatiefnemers waren Anna Veenstra, Jeannette van Faassen en Gerthe Lamers. Die laatste werd al veel eerder geconfronteerd met het gegeven dat mensen behoefte hebben aan gedenken en rituelen, maar buiten een kerkelijke setting.

Troost

Ze vertelt: "Het was in 2002 toen na een uitvoering van het Requiem van Mozart door Collegium Vocale Zutphen een man naar mij toe kwam om het koor te bedanken voor de uitvoering. Hij bleek met zijn familie uit Antwerpen te zijn gekomen om troost te putten uit die beroemde klassieke compositie. Zijn vader was kort daarvoor overleden en hij was gericht gaan zoeken naar een uitvoering van dat stuk en vond dat in Zutphen. Hij gaf aan dat het een belangrijke stap in de verwerking van het verlies was, juist ook omdat ze als familieleden met elkaar deelden."

Dat zette Gerthe Lamers aan het denken. Het leidde al vrij snel tot de jaarlijkse uitvoering van datzelfde Requiem in de Gudulakerk in Lochem, door Capella Amsterdam. Dit begon in 2005 en het staat nog altijd jaarlijks op de agenda. "Maar ik bleef zoeken naar iets dat meer laagdrempelig was", aldus Gerthe. In 2008 kwam ze in contact met de Amsterdamse kunstenaar Ida van der Lee. Zij ontwerpt rituelen, zoals ze het zelf noemt. Ze combineert gedenken met kunst en eigentijdse rituelen in vele vormen.

Allerzielen Alom

Ida van der Lee is onder meer de bedenker van 'Allerzielen Alom'. De drie Lochemse initiatiefneemster bezochten een voorbeeld hiervan in Apeldoorn en waren overtuigd. Voor de eerste twee edities van

Levende Namen in Lochem werden een aantal kunstvormen ingekocht bij Van der Lee. Sindsdien bedenkt een werkgroep ze telkens zelf of legt contacten met kunstenaars binnen en buiten Lochem. Sommige van deze vaak wel zo'n 20 kunstvormen en rituelen zijn blijvertjes maar er zijn elk jaar ook andere dingen te zien en te doen.

Sommige onderdelen nopen tot interactie. Anderen moeten worden 'ondergaan'. Te denken valt aan het schrijven van de naam van een dierbare in het zand of zangers die de namen verwerken in een lied. En verder spelen gedichten, licht en muziek altijd een grote rol.

Hele families

Ida Jansen vertelt dat er altijd onderdelen zijn die eruit springen voor de bezoekers. "Bij de uitgang van de begraafplaats horen we altijd meteen wat de meeste indruk heeft gemaakt." De tevredenheid van bezoekers zorgde ervoor dat steeds vaker hele families naar de begraafplaats komen. "Dat we drie jaar geleden naar de zondag zijn gegaan heeft dit enorm versterkt. We zien families waarvan de leden uit Groningen, Limburg en het westen naar Lochem komen om een dierbare te gedenken. Het wordt zo voor velen een soort reünie", zo vult Ida aan.

Expositie

Door corona wordt dit jaar alles anders. In oktober is er een expositie van foto's en filmmateriaal van 10 jaar Levende Namen in Het Stadshuus. Daar zijn ook een aantal schilderijen die verwijzen naar geuren van Thea Bargeman te zien. Ze werden eerder gebruikt tijdens Levende Namen en maakten veel indruk. Gerthe Lamders zegt: "Geuren roepen veel herinneringen aan vroeger op. Denk aan groene zeep, eau de cologne en dat soort geuren uit het dagelijks leven van toen."

Route over begraafplaats

En in de hele maand november kan iedereen een route volgen op de Nieuwe Begraafplaats en onderweg veel poëzie ontdekken. Zo zijn er 15 grote borden met gedichten. De meeste daarvan zijn door Lochemers geschreven. Bij de ingang is een flyer te vinden met een routebeschrijving en met een uitleg over Levende Namen.

De organisatoren doen een oproep om ook zelf een gedicht mee te nemen en deze op het graf van een familielid te zetten of te leggen. Dit hoeft niet via de organisatie te lopen maar kan gewoon zelf worden geregeld. Het mag een zelfgeschreven gedicht zijn maar ook een dierbaar bestaand gedicht.

Vrijwilligers

Grote bijeenkomsten worden uiteraard vermeden. Wel is er op 3 oktober een bijeenkomst in kleine kring om de start van de expositie te markeren. Daarbij wordt een deel van de 50 tot 60 vrijwilligers van de organisatie betrokken. Gerthe Lamers en Ida Jansen benadrukken dat die vrijwilligers onmisbaar en van onschatbare waarde zijn. "Sommigen zijn bijna het hele jaar bezig met de voorbereidingen, anderen zijn actief op en rond de dag waarop Levende Namen - onder normale omstandigheden - wordt gehouden. Het gaat om slechts een paar uur, maar ook om twee dagen opbouwen en een dag opruimen", zo klinkt het.

Informatie

De jubileumexpositie is voor het publiek te zien vanaf 7 oktober en wel op woensdag- vrijdag- en zaterdagmiddag van 14.00 tot 17.00 uur. De genoemde route over begraafplaats is de hele maand november toegankelijk tijdens de reguliere openingstijden.

Website: www.levendenamen.nl